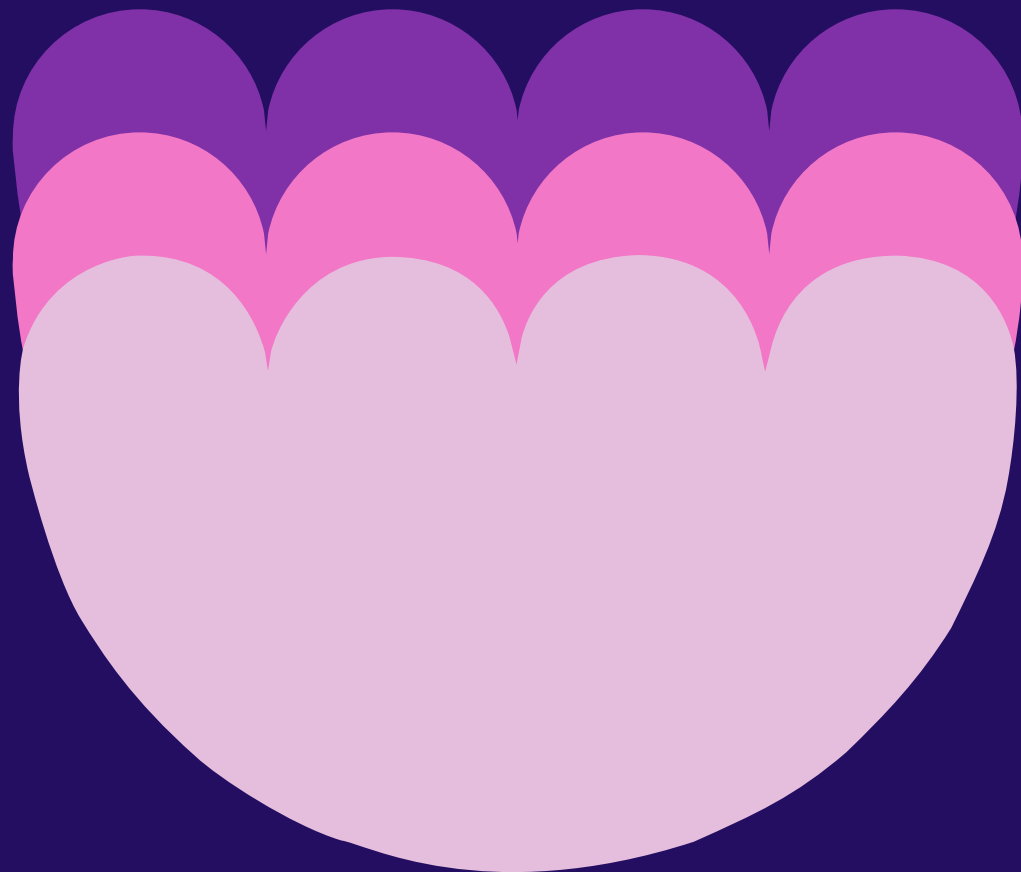

KUOPIO

**Luontoarvot
kaupunkisuunnittelussa**

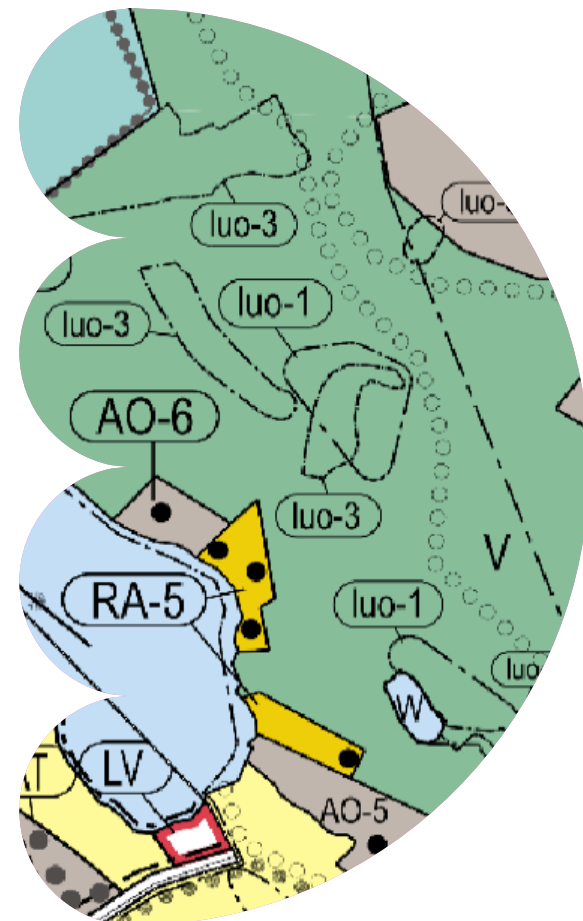
Luontoseminaari 16.9.2026

Juho-Pekka Hukkanen

Luontoarvot kaupunkisuunnittelussa

- Kaupunkisuunnittelussa on monia, välillä keskenään ristiriitaisia tavoitteita
 - Esimerkiksi uuden asuinalueen rakentaminen vs. luontokadon pysäyttäminen
- Kaupunkisuunnittelu on eri intressien ja tavoitteiden yhteensovittamista
- Suunnittelijan pitäisi huomioida myös ”hiljaiset” tahot, kuten muut lajit ja luonto yleensä
 - Tarvitaan tietoa luontoarvoista

Luontoarvojen määrittely

- Luontoarvojen määrittelyssä ammattilaisilla on suuri valta
 - Lajiston, biotooppien, elinympäristöjen jne. kartoitusta
 - Esimerkiksi liito-oravan elinalueen määrittely
- Kaupungin asukkaat yleensä arvostavat lähiluontoaan erittäin paljon
 - Voiko heidän kokemiaan arvoja pitää myös luontoarvoina?
- Ekosysteemipalvelut
 - Lasketaanko nekin luontoarvoiksi?

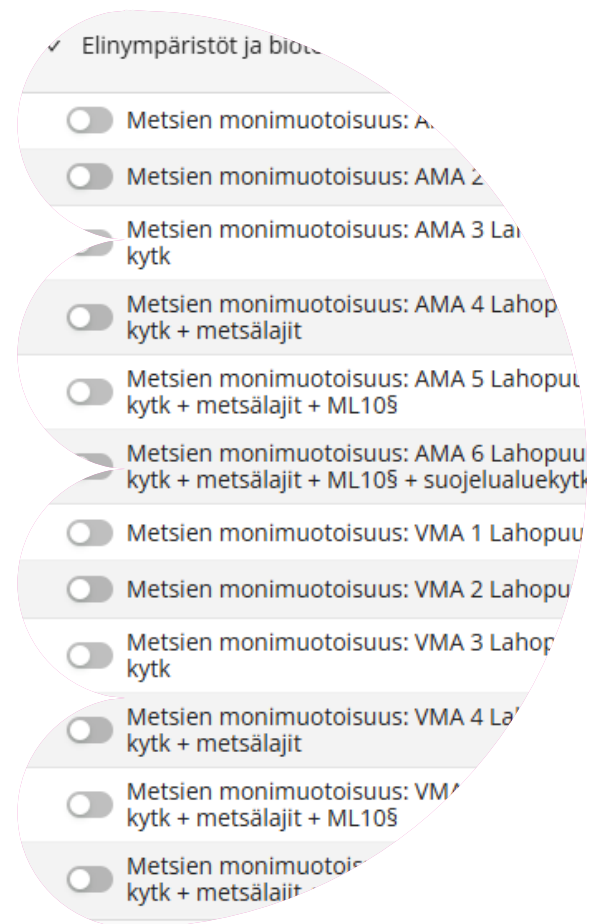
Tieto luontoarvoista

- Tieto luontoarvoista on tärkeää kaupunkisuunnittelussa
- Tärkeää on myös metatieto: onko suunnittelun kohteena olevalta alueelta riittävästi luontotietoa? Onko tieto ajan tasalla? Onko tieto riittävän laadukasta?
- Olennaista on sekin, mitä tietoa päätetään kerätä suunnittelun yhteydessä, lakisääteisesti suojeltujen lajien lisäksi, esimerkiksi:
 - Tieto muista luontoarvoista
 - Tieto asukkaiden kokemista luontoarvoista

LuTu-tyyppi	LuTu-tyyppin % kuviosista	Kuvion pinta-ala, ha	Mittarin arvo (0,1 -1,0)
01 Nuoret pantaat	60	1,40	0,5
02 Nuoret	60	1,00	0,3
03 Nuoret	100	2,00	0
04 Nuoret	99	1,80	
05 Nuoret	95	1	

Luontotiedon saatavuus ja saavutettavuus

- Luontotiedon saatavuuden ja saavutettavuuden haasteita nykyään:
 - Tieto luontoarvoista voi olla hajallaan eri paikoissa ja tietojärjestelmissä
 - Luontotieto voi vanheta nopeasti
- Toisaalta tietojärjestelmien kehitys voi helpottaa tätä
 - Kuopiossa on suunniteltu luontotietomallin käyttöönottoa osana laajempaa tietojärjestelmä uudistusta

Luontoarvojen huomioiminen

- Osa luontoarvioista on pakko huomioida maankäytön suunnittelussa
 - Lait, asetukset, direktiivit
 - Esimerkiksi liito-oravan elinolosuhteita ei saa heikentää
- Yleensä huomioiminen tarkoittaa käytännössä luontoarvo-alueen jättämistä rakentamisen ulkopuolelle
 - Näkökulma 1: liito-orava estää kaupungin kehittämisen
 - Näkökulma 2: kaupunkialueella on uhanalaisille lajeille sopivia elinympäristöjä
- Entä luontoarvot, joita lainsäädäntö ei suojaa yksiselitteisesti? Entä asukkaiden kokemat luontoarvot?

Luontoarvojen vaikutus kaupunkisuunnitteluun

- Luontoarvojen vaikutus kaupunkisuunnitteluun riippuu monesta asiasta:
 - Mitä luontotietoa on käytettävissä? Mitä uutta luontotietoa kerätään?
 - Tuleeko luontotiedosta ilmi laeilla turvattuja luontoarvoja?
 - Miten käsitellään muita todettuja luontoarvoja?
 - Miten tiedot ja suunnitelmat esitellään päättäjille?
 - Miten päättäjät linjaavat asioita? Entä oikeusasteet?
 - **Ennen kaikkea: mitä näkökulmia suunnittelussa halutaan painottaa?**

Luontoarvo = resurssi?

- Perinteisesti luontoarvoja sisältämätön alue näyttäytyy kaupunkisuunnittelussa kaupungin kannalta resurssina: arvokkaana raakamaana, jota voi kehittää tonteiksi tai muuhun käyttöön
- Eli kärjistetysti:
 - Jos alueella ei ole luontoarvoja, sillä on taloudellista arvoa (etenkin hyvällä sijainnilla)
 - Jos taasen luontoarvoja on, voi taloudellinen arvo pudota (hyvälläkin sijainnilla)

Uusi näkökulma luontoarvoihin?

- Mutta voiko tulevaisuudessa rakentamisen estäviä luontoarvoja sisältävä alue ollakin tärkeä kaupungille, esimerkiksi luontoposiitiivisuuden, ekologisen kompensaation, ekosysteemipalveluiden jne. turvaamiseksi?
- Esimerkiksi Kuopion kaupungin ja Suomen valtion sitoumukset ilmastonmuutokseen, luontokatoon jne. liittyen voivat rohkaista säilyttämään alueita rakentamattomina, vaikkei niillä olisi "perinteisiä", laeilla suojattuja luontoarvoja

Kestävä kasvu

Kuopio on paras paikka yrityksille ja investoinneille. Kuopiossa on kasvutahtoa. Kuopio houkuttelee kansainvälisiä ja kotimaisia osaajia ja opiskelijoita elämänvoimaiseen kaupunkiin, jossa on kiinnostavat työmarkkinat ja hyvä elämä. Emme kasva hinnalla millä hyvänsä: luonnon ja talouden kantokyky on meille ensiarvoista.

KUOPIO

Kiitos

Kuvien lähteet: Kuopion kaupunki dia 2, 4-9; SLL dia 3

